מס' קידושין פל"ט ע"ב דברים שבלב

אלו ג' רב יוסף מהכא המקדש את האשה ואז כסבור היתה שהיא בהמה, והרי היא אילה, אילה ונקבה בהמה, עגלה והרי היא עגלה, עשירה והרי היא עני, מקודשת, אפילו שלא הטעתו. ואמאי הא קאמר כסבור היתה, אלא אפילו הואי דברים שבלב אינן דברים, אלא אבל אם בא לידו בלא חולה.

וקא אמר הכי הא דאמר שבלב אינן דברים, הלכתא הוי דברים, והא דהוי מקודשת, אפילו אמרינן ליה שכך הוא בדעתו, הא אנא ידענא שכך הוא בדעתו אינה מקודשת דדברים שבלב הוי דברים. ואי הא דאמרינן ליה, אפילו דבר שבערוה בעי עדים, אף בדבריו דאמרינן ליה דבר שבערוה, אלא הוא קידושין מעלמא לדבריו, מה כאן דאמרינן דבר שבערוה לגרושין אלא דבר שבערוה, בעי עדים כדאמרן כל דבר שבערוה. ורבי שמעון לדבריו שלב אמר הכי הא דאמר רב יוסף, דלא דברים.

ומתרץ הכי מיבעי כאן דבאמרינן קמני מקודשת סתם, והוי קידושי ודאי, ואי יעקב בה קידושי שני, אבל דברים שבלב לא דברים, דגם נמי הוי דברים, אי כסבור לאיתויי דבאמת כך חשב בלבו דקידושי דלא שהיא אלא ודאי, ולכן חשב דאמאי אמר, לה קידושין, וקידושי שני יעקב בה אספק דשמא באמת כך חשב בלבו, ואמתי חזר דמקודשת לראשון, ולא חיישי לקידושי שני, דאי דברים שבלב אינם דברים. ומתרץ אמר דברים שבלב הוי דברים, והספק הוא שמא אומר אמר אז לא, ואמתי דקאמר מקודשת אספיקא, ובהסר, דהוי דברים, ויש לחוש אספיקא לחומרא, (ונחוש לקידושי שני אספיקא) אבל בה היא מקודשת, היה ליבמה חסרון נאמנות כאן דקולה דאמתי לפני המבירה, חוזר למאבר, לכן דחיית אמו.

ולכן, כיון דהוי דברים שבלב, והעדים אינו אלא בלבו, וכיון דהוי דבר שבערוה ובפלוגתא, אומרים אומר דהוי דברים, חיישי לחומרא, ודהוי דבר שבערוה מדין עדים, וליכא. והיינו דלגבי דברים דבוודאי הוו שבלבו, דחיישי לחומרא מדרבנן ולא מדינא דאורייתא. (ויעקב קדשי שני מדרבנן).

ואפי' מדברי הרשב"ם, דדין דבר שבערוה בעי שנים, אלא היכא דלא איתקם אישרא, ובשי הרמב"ן, ואלא היכא דלא הוה, אלא אמרי דבר שבערוה בעי שנים.

מקרה לפי הרמב"ם בלא"ל – בגלל הפס לגבי מיומנות בין לפי מיומנות לגבי שלא שקרים הנשה ושמה ואי הוא מקודשת לו, נאמן השליח לומר שמת, ואיך יכול מן השלח, כמו נמצאים לומר תחילה ואי מאיר, לוי בלום, וכן בכל דברים ובכל. ושמעו דמלתו משום דאינו נאמן באיסורין, אלא דבר הוי דבר שבערוה, אלא כי התרה, דהיינו בלא איתתן איסורא, לא דבר שבערוה, נאמן עליו, ודבר הוי לו איתתן איסור דלו, ואלא לא הרמב"ן הסברו דדבר שבערוה, אלא היינו בלא איתתן איסור, בא שני עדים כולן דהוי דבר שבערוה, אלא דלא אם לדבריו הוי דבר שבערוה, אבל דבר שבערוה אינו נאמן אלא בלא איתתן איסור, אבל הבאי לדבריו לו הוי כלל דבר שבערוה, אבל לא להרמב"ן עליו נאמן. וכן סובר שם (שו"ת כ"ל), הבאים בערוכה לכלל ע"מ ב-ה

ולפי האמת, אבל הוא דברים שבלב הוי דברים, לא מקודשת, דנאמן מטעם עליו ובכל, ודמתני' קמי, שהיו מקודשת, הוי דדברים שבלב אינם דברים,

ודתי אבוי ורבא אבוי הוא לתמהון, והוינן בלמ הכי דדברים שבלב אינם דברים אבל ומקודשת בוודאי. דאילו הוי דברים אינה מקודשת מטעם עליו, ואיך דתי אבוי, ורבא הוי ספק אם דברים שבלב הוי דברים, ולו לא (מסיקו דדינא) ומסיקו מקודשת, ורבא לא דברים ומקודשת לראשון ולא יעמוד קידושי שני, ורבא הוי דברים ואינה מקודשת לראשון, ויעמוד רב קידושי דנו.

ובהיות עיקרו דבר אינו מאמין לאיסור ופה אמ' הנה קיים, ורבא לו כן. דהוי ספק אם דברים שבלב הוי דברים אם לו, ומסיקנא מוקמי אומרים בחזקת מקח

3

והדבר לא אכר ולא ללוקה.

וכן אולם מהאמוראים, דאסור לשנות בהם דקאמר לעל דבעין לנפסל קרקע ולא משכנתא.

הרי נינהו לא בשכנתא, אלא דהי הגאי דולאת לתלמידי והלי ספק אנדרא, והרי לא בהנאה אלדבר, כיון דהלי ספק מלקות בתר אחצאי והלי הלוקת אלא אלי דהי הגאי אבל אי מיירי בקרקע נינהו, וכדלעיל, הוא נינהו ספינקו הלי, הדבא לאכר אטמ הצאתך לבר.

והא דאמרינן לעיל לה דחיב הגאי, דהלי ספינקו דבינאי, אלי הלי דבריה אלי לה, אנדרא אספינקו, והלי אלה בלי אלקות אחצאי כנגד אספינקו ב' דבסדר לא אלקות אחצאי, ודבלי הכשרים בר לר ב', והלי ספק אנדרא. ובהבא אבדבא, אלי הלי ספדר, ולא אלקות אחצאי אלא, בדרך הלוקה. אלא אלי נינהו בחצאי הלי דבן אחצאי, אהני חצאי אלא בספדר (דהלי בלא אלקות אחצאי לספדר הינו חצאי הלבריה בקרקע חצאי כנגד ודבר אבל אלי חצאי הלי אבן אחצאי, אהני לא בספדר)

ועוד שם שם, דעדיה דאין עשה נאמן בדבר שבערוה, אלא היכא דלא איתמר איסורא, כיון דלגבי הדר דבר מאמון, איכא שמה (דבר שבערוה) ט תורת מאמון שמה, ולגבי מאמון אלא ליכא חצאי נאי אין עשה מהימן, ומכיון הלי אלא אלקות מצוות, לגבי סומנים וסומנים ועשה יכיח, אלא הה לדבר שבערוה, אינו קם אלא ליכא חצאי. וכן מבואר ברמב"ן (ריש קידו.) והתם הוכרע בצה.

ובשם שם מביא את מימרא שבאינו לעיל, דהיכא דליכא חצאי איסור, נאמן עשה בדבר שבערוה, והלי לבעלתיה הכא דברי את מימרא ולא: שאלה מה הוא

SCAN AnyScanner

ה

שגלת לקדש לו אם לדה, ובכי לה לשון שאינו השלמה לאשה הקל בכי והבלה לדם
הבתולה שאינה הולכן לקדש לו אם הנשה, ובהו ידעים לקדשה לבעלן בלעדם,
ובלה הקדשן בדבר לו לאמר הנה מקדשת לבעלן, וגלמדים הדברים שאמר לאמר
הנה מקדשת לו, ואמרו לו הדברים אמה לו אמרה לבעלן, ונשבע השלה כסבור
הנה שאמרתי לבעלן ולו נתבטלתי כי אם לקדשה לבעלן בכי אחר איך
נקדשה לבעלן שנים, ושלה אם בדברה לא מן השלה, ואם יש אמת בקדש,
השלה מקדשה לאחרן, נבלה לי הנה לא מן השלה, ובהנה הקדש טעות אינו
בקדש, והאמתנים אמר תבואה לו אחר, אולה ואמר שלמים אינו הקדש ואלו
תלמן לאמרן, ואמרתן לאמר כמן הנה בדאינו לבעלו מנו ושלה והבינו בלמנן
אמר כי ואל נאמן בנאמנים הנה בלו אינתנן אינסרו, ואולם בהתנן
לקבל אינסרו, לא כמה בלו אמר בהוסתי בדבורים, הנו לו מפי אינתנן אינסרו
בלו הנה בנתן לדברי המם הבו להתיר הנאסר מבטן ולהבו, אולה הלו
פלטינים אחרו היה ובמקום הלו רוש לנשים כי. ובנן מהמנים לו לה
הנאמר שאינו ולו נתבטלתי לאמר אלו לבעלן כי. וכי שם אין סברו
בנתן אינתנן אינסרו, נאמן אחרי בנו לקדשה ובכי.

ומדברה שם להתיר אבל בלו אינתנן אינסרו לדברי הלב, ואולם
הנולן דבר שבלבה, מאמר הנתן בדבר שבלבה, אלו נאמן הנה בלו אינתנן.
ובכי לנשים אמרו נאמן בבלו אינתנן בדבר שבלבה, והנו, ולנו דבר דבר מקום.
לכי השם שם הנו הנתן דבר דבר מקום, הנה הנה הבלו שבלו ובלו

1

דבר שבעולם ובמקום אינו אפשרי לעולם, אבל הבורא יכול יכולה אף יש בתוך
דבר שבעולם, ולכן מעיד שלא הוא בתוך דבר שבעולם, ובהיות השלמות מעיד שלא
קשה מעולם לעצמו, בצד הזה בתור אפשר אי אפשרות ולכן נאמן בה.

וכן עיד הלשון שם, המאמר לשלמה בנו ועבד לי אשה בחומה בכל הנשים,
ומשום דהתם ובאו קרבן אחת ולא נכנס אליהן, הכל דבר שבעולם, ולא נאמן
לכן אלמה ליבור חצרה (כלים פ"ה מ"ב)

ומכל הדברים כי בחסד קדושים, בגן המאמר, שם המשנה קדשה את
בתי ולא לאי קדשתיה כי וכלי ומלכי שאין דבר שבעולם מתנים כי
אבל צד מעיבה מעמיד בחזקת ולא שהמאמר שבעולם לא נאמן לפי
ולהיות בשאין הצד סוגה לחצרה. הרי כי הכל דבר שבעולם מעמיד בהם
לא. (הבורא בשאין מעיד נגד החצרה ופכלי).

ובדבר עמוד לא בגן הנפלאים המאמר, סי' קכ"ד בדה ובן משמר מהכל
נעשה בגד.

ולא ביכל הגם סי' לא בחשבון סתירה או ולא. וכל שם נאמר מ"ס,
והתחלה בבאור דברים, הבורא כל בקדושים, דיק לתלמוד מחזקת אינו נאמן,
אין כוונתו דלמה שהוא לה חצרה אשה דמעיקרא, אלא ובאו הדם בבלי הבורא חצרה
דמעיקרא אינו נאמן לכהן (ובשיטתו בגן המקדש), דיק כוונתו הבורא דברי
הצד לתלמוד מאד שאינו מחזיקים אותו בלא הדם שבעיקר ובאו המאמר לשלמה

בוא נקבע כי אשה, בדומה לאיש אסור לו להתקלקל בספק איסור שאין קיום השאלה
אמת מהקבלה שלה, ואם אינו מאמין עדותן דהיינו מי כי ספק איסור זה
שהתקיים (לספק איסור), אבל בהיתר הוא קבלתי אור בתי ולא לא
הרי קודם שהאיש לעניין התקיים דבר שאסרה לכל העולם ומותרת לאדם
אחר, ולכן מתכוון בדברי הרב ואמר אני קבלתי, הרי אינה מדיינה כל
מה שהתקיים אותה בלי עדותן, דגם לדברו אסורה לכל העולם ורק לאחד,
והוא מבדר דהוא המקדש ואשה נאמן (ולא נשאלין הכן לתקיים איסור
דאורייתא)

ומבואר דהמהרי"ק סל ראוי נאמן, גם בדבר שבערוה, הרי בלי איתקל איסורא.
ובדברי הי מוסמכים בלבד. (דהיינו בלי איתקל איסורא, נאמן גם בדבר שבערוה)
~~ובדבר~~ והרמב"ן חולק וסל דהיינו דהוי דבר שבערוה, אין ראוי נאמן, אלא הרי בלי
איתקל איסורא. (מיהו היינו דלדברי הרב לא הי דבר שבערוה, נאמן, גם
לגי הרמב"ן, סברת הש"ך דלעיל).

וכן סל לדון בהרמב"ן, מה בא שייך נגד מה שהתקיים אותה
קודם עדותן, ויש הוי דיוקא נאמן. אבל היינו דהיינו אמר קבלתי אור בתי
ולא לא שתקבלה, נאמן המקדש לומר אני קבלתי ובטל.

וכ' ביבל שם דאורחה העולם בענין הנ"ל.

התורה אינה מדברת בעד דברים שבלב אינם דברים, ומנדרים, ודתי הבעל דבר.
דברים, ואינו אדם רשאי הבעל מוציא נדרים, ומתן אוכלין סתם כלה, אלמנה שהיו נתמן
לאוסרו עליה בלבד אבל אם אמרו, ואי קבלה קדושין מיד תהא אסורה לכהנים
אבל שמתבו, ולקנין תהא אסורה מן הדין.

ומדוע לכן בעל אלו אי אתה מהכון, בכולם אומר אסורה בלב, הוא להתקדש לו
אדם אינה מקדשת, ואמרו הוא קאמרת בלבו הוא – הרי דברים שבלב לא דברים,
ואינה מקדשת. ולכאורה אינו הוי דברים ודאמרה להתקדש בלי תנאי, אלא כאן
שבלבה הוא תנאי, דהם מתקדשת בתנאי: נאסרה לו תנאי.
ואינו כיון שכל התנאים הם לטובתה ודהם נתמנים לאשה ולא לאיש, אלא
אבל בהתקדש אינה מתקדשת בלא תנאי, וכל התנאי הוא רק אבל הנשה.

רק אם הבעל מודיעה בלבה דברים, הרי הוי דברים הוי מקדשת, כיון
שמדברים ואמרו התנאי ולא ידעו מה שבלבה, לא עדי קיום.
ואם הבעל (סתם כגון סתם) דיבר לא בפנים הבלא רשי עדים שלא קיום
כיון דאינו הבעל מבלי הבלא, ואינו מהמיר שם הבעל הנשה, משום דכל הדין
דבדים לא, האשה מקבלת המתנה ומבטלת, אלא כל הזמן שאבינים מבטה
לבטל הבלא שכל כי יש ולא כי מקום, אינו אינה דבר שבמחשבה מבלי
הבלא הוא אבל בבעל הנשה ואינו עדים ופעמי, בהלכה.